

Κάποια στιγμή, ο Νηλέας πέθανε στην Εφύρα (Κόρινθο). Τον διαδέχτηκε ο Νέστορας που κληρονόμησε και το βασίλειο του Αφαρέα, όταν αυτός και οι γιοι του σκοτώθηκαν από τους Διόσκουρους, όπως αναφέρθηκε. Ήταν βασιλιάς κραταιού βασιλείου όταν, κοντά 75άρης, ακολούθησε τους άλλους Αχαιούς στον τρωικό πόλεμο, με στρατό από εννέα πόλεις της επικράτειάς του και με ενενήντα πλοία, μόλις δέκα λιγότερα από τα καράβια που διέθετε ο αρχηγός Αγαμέμνονας και τριάντα παραπάνω από όσα είχε ο άμεσα ενδιαφερόμενος, Μενέλαος.

Η εκεί δράση του δεν ήταν πολεμική. Στις μάχες, τον στρατό του οδηγούσαν οι γενναίοι γιοι του, Αντίλοχος και Θρασυμήδης. Ο πρώτος αναφέρεται στην Ιλιάδα ότι σκότωσε εννέα Τρώες κι ήταν αυτός που ανέλαβε να ανακοινώσει στον Αχιλλέα τον θάνατο του φίλου του, Πάτροκλου. Ο Αντίλοχος σκοτώθηκε σε μονομαχία με τον Μέμνονα. Ο ίδιος ο Νέστορας χρησιμοποιούσε τη σοφία του και τον σεβασμό με τον οποίο οι Αχαιοί τον περιέβαλαν για να νουθετήσει τους αρχηγούς και να δώσει τις πρέπουσες συμβουλές.

Επέστρεψε σώος στην Πύλο, μετά την άλωση της Τροίας, χωρίς ιδιαίτερες περιπέτειες. Εκεί κάποια στιγμή φιλοξένησε τον Τηλέμαχο, τον γιο του Οδυσσέα που τριγύριζε στην περιοχή αναζητώντας τα ίχνη του πατέρα του.

Το κομμάτι αυτό της Οδύσσειας αλλά και η ανακάλυψη του ανακτόρου στη θέση Επάνω Εγκλιανός τοποθετούν την ομηρική Πύλο στη Μεσσηνία, 17 χμ. βόρεια από τη σημερινή. Η επικράτεια συνέχισε να ευημερεί για λίγο καιρό ακόμα. Όμως, η γη αδυνατούσε να θρέψει όλον τον πληθυσμό. Η παράδοση αναφέρει ότι ένας γιος του Νηλέα, ο Μέλανθος, πήρε τους μισούς τουλάχιστο Νηλίδες κι έφυγε για την Αττική. Ο Πausanias γράφει ότι ο Μέλανθος ήταν μακρινός απόγονος του Περικλύμενου, αδερφού του Νέστορα και γιου του Νηλέα. Κι ο Pausanias μοιάζει πιο σωστός, καθώς η παράδοση θέλει αιτία της μετανάστευσης την εκδίωξη των Νηλιδών από τους Ηρακλείδες, κάτι που έγινε αργότερα, όταν η φάλαγγα των Ηρακλείδων έφτασε στη Μεσσηνία, κατεβαίνοντας από την Αρκαδία, με αρχηγό τον Κρεσφόντη. Οι Αχαιοί, κατά την παράδοση, αποσύρθηκαν ειρηνικά και οι νεοφερμένοι κατέλαβαν το κέντρο της πεδιάδας στην οποία κυλά ο Πάμισος.

Όπως και να 'χει το ζήτημα, ο Μέλανθος πήρε όλο του το σόι κι έφυγε στην Αττική, όπου πρόθυμα τους φιλοξένησαν. Συνέβη τότε που ακόμα βασιλεύε ο Θυμοίτης, γέρος πια. Αθήνα και Θήβα έριζαν για το πού ανήκαν οι περιοχές της Οινόης και μια ακόμα. Οι άμεσα

ενδιαφερόμενοι πρότειναν η διαμάχη να λυθεί με μονομαχία των δυο βασιλιάδων. Ο Ξάνθος, βασιλιάς της Θήβας, αποδέχτηκε αμέσως την πρόκληση. Ο Θυμοίτης όμως ήταν τόσο γέρος που με δυσκολία μπορούσε να σύρει τα πόδια του. Στην πραγματικότητα, η πρόταση ήταν πρόσκληση σε δολοφονία. Χώρια που ο Ξάνθος ήταν φημισμένος μονομάχος. Ο Θυμοίτης ανακοίνωσε ότι θα παρέδιδε τον θρόνο σε εκείνον που θα μονομαχούσε με τον Ξάνθο και θα τον νικούσε. Ο μόνος που παρουσιάστηκε, έτοιμος να υπερασπιστεί την Αθήνα, ήταν ο Μέλανθος. Ο Θυμοίτης τον έχρισε πολέμαρχό του.

Την ορισμένη ημέρα, Θηβαίοι και Αθηναίοι μαζεύτηκαν να παρακολουθήσουν τη μονομαχία. Ξάνθος και Μέλανθος εμφανίστηκαν πάνοπλοι. Πλησίασαν διερευνητικά ο ένας τον άλλον και αναμετρήθηκαν με το βλέμμα. Ο Μέλανθος είπε:

«Τόσο πολύ με φοβάσαι που ήρθες να με αντιμετωπίσεις μαζί με άλλον;».

«Μόνος μου είμαι», απάντησε ο Ξάνθος.

«Κι αυτός, πίσω σου, τι είναι;», ανταπάντησε φιλοειρωνικά ο Μέλανθος.

Ο Ξάνθος γύρισε να δει ποιος δαίμονας τον ακολούθησε και τραυμάτιζε έτσι την υπόληψή του. Δεν υπήρχε κανένας αλλά ο Μέλανθος βρήκε ευκαιρία και τον σκότωσε. Οι Θηβαίοι έκαναν να διαμαρτυρηθούν ότι ο Μέλανθος νίκησε με μπαμπεσιά. Εκείνος αναρωτήθηκε, τι σόι γενναίος ήταν ο νεκρός βασιλιάς τους που καταδέχτηκε να τα βάλει με ένα γέρο. Η Οινόη και η άλλη περιοχή (το φρούριο Πάνακτο ή οι Μελαινές της Αντιοχίδας φυλής) έμειναν για πάντα στην Αθήνα. Με ευχαρίστηση ο Θυμοίτης παρέδωσε τον θρόνο του στον Μέλανθο.

Στα χρόνια του, πλήθος μετακινουμένων φύλων εμφανίστηκαν στα σύνορα της Αττικής. Ένα από αυτά ήταν οι Ίωνες, απόγονοι του Ίωνα και του Ξούθου, στην πραγματικότητα, Αθηναίοι στην καταγωγή. Ο Μέλανθος, ουσιαστικά άποικος κι αυτός, τους καλοδέχτηκε και τους μοίρασε κτήματα. Θα αποδεικνύοντας ισχυρός παράγοντας ανάπτυξης και πολιτισμού και θα κινούσαν τα νήματα της αθηναϊκής επέκτασης στην Ιωνία της Μ. Ασίας.

(τελευταία επεξεργασία, 3 Μαΐου 2021)